

私と仕事とフィンランド — Minä ja työni Suomessa

Syksyllä 2022 Helsingin yliopiston kielten maisteriohjelman Japanin käännösprojekti-kurssilla osallistujat haastattelivat Suomessa asuvaa japanilaista, ja käänsivät haastattelut japanista suomeksi.

Projektin tarkoituksena oli auttaa opiskelijoita luomaan yhteyksiä Suomessa asuviin japanilaisiin sekä rakentaa verkostoa, jossa he voivat tulevaisuudessa käyttää japania käytännössä. Keskustelu vierailijoiden kanssa antoi opiskelijoille myös tilaisuuden miettiä tulevaisuuden uraansa.

Kiitän lämpimästi Akane Suzuki, joka antoi tämän haastattelun. (Rie Fuse)

Akane Suzukin haastattelu

Haastattelijat ja kääntäjät: Anu Kangas ja Roosa Kinnunen

Oikolukijat: Riikka Länsisalmi, Akane Suzuki

Kurssin opettaja ja projektin ohjaaja: Rie Fuse

Voisitko esittäytyä lyhyesti?

Nimeni on Akane Suzuki. Olen Japanin kielen ja kulttuurin opettajain yhdistys ry:n (JOY ry) puheenjohtaja sekä Lumon lukion japaninopettaja. Olen asunut Suomessa 10 vuotta ja minulla on kaksi lasta.

Kertoisitko tarkemmin työstäsi opettajana? Entä millaista työtä teet JOY ry:ssä?

Opetan Lumon lukiossa japania kolme kertaa viikossa. Oppilaita kurssilla on noin 10. JOY ry:n tarkoituksena on tehdä japanin kieltä ja kulttuuria tunnetuksi Suomessa. Koska se on opettajainyhdistys, toimintamme tarkoituksena on myös rakentaa opettajien verkostoa sekä vahvistaa heidän pedagogisia taitojaan. Järjestämme esimerkiksi luentoja sekä suunnittelemme opintopiirejä. Lisäksi vastaamme japanin kielen taitotasotestin (JLPT) järjestämisestä ja järjestämme kerran vuodessa Japanin kielen puhetilaisuus -nimisen tilaisuuden. Tilaisuus järjestetään koko maan laajuisesti, eli japanin kielen oppilaita ja opettajia kokoontuu yhteen Jyväskylän, Itä-Suomen, Oulun ja monista muista yliopistoista. Puhetilaisuus syventää oppilaiden ja opettajien verkostoitumista sekä rohkaisee oppilaita japanin kielen opinnoissa. Koska JOY ry on ainut maanlaajuinen opettajainyhdistys, vastuullamme on vastata tiedusteluihin, jotka tulevat ulkopuolisilta japanin kieleen ja kulttuuriin liittyviltä tahoilta. Tällaisia ovat esimerkiksi Japanin Suomen-suurlähetystö ja Japan Foundation. Minun tehtäväni on sujuvoittaa hallituksen jäsenten toimintaa ymmärtämällä heidän roolinsa ja tekemällä yhteistyötä heidän kanssaan.

Millainen on työsi aikataulu?

Lapseni ovat vielä pieniä, joten aamulla vien heidät päiväkotiin ja kouluun, ja iltapäivällä haen heidät kello neljältä. Siinä välissä opetan japania, valmistelen oppitunteja ja arvostelen kokeita.

Mikä on kaikkein mielenkiintoisinta työssäsi?

Varmastikin se, kun näen oppilaiden kasvoilta sen hetken, kun he ymmärtävät jotain. Myös minä koen ahaa-elämyksiä opettaessani. Opettamalla voin objektiivisesti tarkastella omaa kulttuurista taustaani, kuten omaa tietynlaista puhetapaani tai eleitäni.

Mitä muuta työtä haluaisit tulevaisuudessa tehdä?

Olen kiinnostunut opettamaan japania Suomessa asuvien japanilaisten lapsille, sillä on vähän paikkoja, missä äidinkielliset puhujat voisivat opiskella japania. Myös esimerkiksi koulunkäyntiavustaja tai muu kouluun ja koulutukseen liittyvä työ olisi mukava.

Kerro yliopiston pääaineestasi.

Opiskelin Meijin yliopiston maataloustieteiden tiedekunnassa eläintuotantoa, sillä olin kiinnostunut esimerkiksi eläimistä, ihmisen kehosta, eläinperäisestä ruoasta kuten maidosta ja voista, sekä soijasta.

Opiskelit Glasgow'ssa. Miksi valitsit Glasgow'n?

Valmistuttuani yliopistosta toimin yläasteen ja lukion tiedeaineiden opettajana. Sitten ajattelin, että haluaisin tietää lisää tiedeaineiden opetuksesta. Osallistuin tietysti Japanissa seminaareihin, mutta olin kiinnostunut muistakin maista. Kuulin, että Glasgow'ssa tiedeaineiden opetus on korkeatasoista, joten halusin opiskella siellä.

Miksi halusit olla tiedeaineiden ja biologian opettaja?

Alun perin syy oli, että pidän syömisestä ja olin todella kiinnostunut maidon, juuston, voin ja muiden tuotteiden valmistusprosessista. Lisäksi minua kiinnosti, millä tavalla tuottajat ajattelevat valmistaessaan elintarvikkeita. Olin myös kiinnostunut eläinten ja ihmisten kehosta. Myös sillä oli vahva vaikutus, että isäni oli opettaja: kuulin häneltä joka päivä, kuinka hauskaa opettajan työ on.

Entä miksi halusit tulla japanin opettajaksi?

Iso-Britanniassa toimin valmennuskurssien opettajana noin viiden vuoden ajan. Sinä aikana kuulin monilta, että he haluaisivat opiskella japania. Silloin en ollut opettanut japania, mutta monet toivoivat sitä. Niinpä kävin kurssin, joka valmentaa japanin opettamiseen, ja siten kiinnostukseni siihen kasvoi.

Millaisia töitä teit yliopistoaikana?

Tein paljon osa-aikatöitä. Olin valmennuskurssin opettaja, koska pidin opettajan työstä ja ihmisten kanssa toimimisesta. Lisäksi työskentelin monissa asiakaspalvelutöissä, kuten kaupassa, ravintolassa, leipätehtaalla ja tavaratalossa.

Oliko työn saaminen Suomesta vaikeaa?

Mielestäni oli. Varsinkin siksi, että halusin tehdä samaa työtä kuin Japanissa, mikä ei ole mahdollista, jos ei osaa suomea. Ensin minun piti siis opiskella sitä. Lisäksi Japanissa suoritettu tutkinto ei ole aina kelpoinen Suomessa. Minulla on esimerkiksi opettajan pätevyys Japanissa, joka ei ole pätevä Suomessa. Tämän vuoksi minun täytyy palata yliopistoon, tai sitten käydä jokin ammattikoulu tai ammattikorkeakoulu, jotta saan uuden tutkinnon. Se on aika hankalaa.

Mitä eroa on Japanin, Iso-Britannian ja Suomen työnhakuprosesseilla?

Suomi on paikka, jossa sinut nähdään omana itsenäsi. Täällä keskitytään esimerkiksi siihen, mitä osaat ja haluat tehdä. Tietysti näillä on merkitystä myös Japanissa, mutta siellä myös ikä on merkityksellinen. Nuorempi on parempi. Tiedättekö sanan *shinsotsu* (vastavalmistunut)? Kun etsii yliopiston jälkeen työtä, vastavalmistuneella on etuoikeus. Suomessa voisi valmistumisen jälkeen

esimerkiksi opiskella vuoden ulkomailla kieliä tai vain ottaa rennosti, mutta Japanissa sellaista ei katsottaisi hyvällä. Sitä pidettäisiin vähän kuin vain huvitteluna, joten siinä mielessä Suomi on parempi. Uskon, että Suomessa on paljon mahdollisuuksia saada töitä, kunhan yrittää parhaansa.

Onko mielestäsi kielitaidolla suuri merkitys työnhaussa?

Kyllä, luonnollisesti. Kun osaa puhua minkä tahansa maan kieltä, oli se sitten japania, suomea tai jotain muuta, se tarkoittaa, että on myös hyvä ymmärrys tuon maan kulttuurista. Jos kulttuuritaustaa ei ymmärrä, viestintä saattaa olla vaikeaa. Siksi kielitaidolla on mielestäni suuri merkitys.

Onko Japanissa työharjoitteluja?

On kyllä, mutta en itse osallistunut sellaiseen. Niitä on eniten yliopiston kolmannen vuoden kesällä, mutta ajoitus riippuu tietenkin yrityksestä.

Onko sinulla työhakuun liittyviä neuvoja valmistuville opiskelijoille?

Kuten mainitsin aiemmin, on hyvä tietää Japanista, ennen kuin hakee sinne töihin. Japanista on tulossa kansainvälinen maa, mutta se on kuitenkin edelleen hyvin sulkeutunut saarivaltio. Siksi japanilaisilla yrityksillä on erilaisia sääntöjä, joten niistä on hyvä tietää etukäteen, jotta ei yllättyisi.

Millainen oli mielikuvasi Suomesta ennen kuin tulit tänne?

Koska olin opettaja, tiesin Suomen sijoituksesta PISA-tutkimuksessa. Se osoittaa suomalaisten hyvät oppimistulokset kansainvälisesti. Lisäksi oppimistaidot ovat Suomessa todella hyvät. Kun tulin Suomeen, julkaistiin monia kirjoja tästä ”suomalaisesta metodista”. Suomessa ollaan innostuneita koulutuksesta, ihmiset ovat lempeitä ja kuin muumeja metsässä, joten mielikuva oli erittäin hyvä.

Mistä pidät Suomessa eniten, ja mikä asia yllätti sinua eniten?

Pidän Suomessa eniten siitä, että täällä on yksilöä ja jokaista ihmistä kunnioittava kulttuuri. Yllätyin siitä, kuinka pimeää talvella on. Olen kotoisin Tokiosta, ja sielläkin tulee talvisin pimeää, mutta Suomessa on sitäkin synkempää. Talvi on paljon pimeämpi ja pidempi kuin luulin.

Millaisissa tilanteissa sinun tulee ikävä Japaniin?

Kuten sanoin aiemmin, olen Tokiosta ja pidän siitä, että siellä on paljon ihmisiä. Kun näen uutisia sieltä uudesta vuodesta tai muista tapahtumista, joissa ihmiset kokoontuvat, haluaisin mennä takaisin.

Millä tasolla koet suomen kielen taitosi olevan?

Ehkäpä keskitasoa.

Onko suunnitelmassasi opiskella Suomessa vielä tulevaisuudessa?

Haluaisin työskennellä suomeksi, jos voisin. Esimerkiksi iltapäiväkerhossa tai päiväkodissa, joissa olen ollut töissä, ei voi olla puhumatta. Opin paljon, kun sanon jatkuvasti vaikkapa ”ei saa” tai ”tule tänne”. Ennen töitä olin käynyt kielikursseilla, mutta ne olivat passiivisia, eikä minulla ollut paljoa mahdollisuuksia puhua tai käyttää kieltä. Jos saan työn tai osa-aikatyön, jossa on pakko puhua, uskon, että se olisi hieno oppimiskokemus.